

Цією проблематикою від початку реформи займаються такі науковці, як О. О. Бандурка, О. Ю. Дрозд, М. О. Качинська, А. М. Клочко, А. Т. Комзюк, В. А. Ліпницький, В. В. Сокурєнко, С. О. Шатрава та ін., проте їх наукові роботи були лише дотичними до заявленої тематики, що і обумовлює потребу в її комплексному дослідженні.

Службова підготовка – це система заходів, спрямованих на закріплення й оновлення необхідних знань, умінь і навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності [1]. Організація службової підготовки поліцейських здійснюється відповідно до вимог законодавства України, а також згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ від 26.01.2016 № 50 (Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України) [2] та Положенням про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.02.2016 № 105 [3]. На регіональному рівні проведення службової підготовки регламентується відповідним наказом про організацію службової підготовки особового складу підрозділів ГУНП в області. Такі накази видаються щорічно та спрямовують організацію службової підготовки в новому навчальному році. У них указується, коли починається навчальний рік, коли він закінчиться та коли будуть проведені підсумкові перевірки рівня службової підготовки поліцейських.

Службова підготовка потрібна для підвищення як фізичних якостей, так і розумових. Через постійне перенавантаження у поліцейського починається професійна деформація. Професійна деформація – це комплекс негативних змін у структурі особистості, що виникають під впливом змісту, організації та умов службової діяльності. Спочатку професійна деформація пов'язувалася з поширенням вироблених людиною професійних стереотипів – на інші сфери його життя, позапрофесійну поведінку (поведінку поза професією) і спілкування.

Сучасна модель проведення підвищення кваліфікації поліцейських є неповністю дороблена, але має сучасний підхід, адже на даному етапі співробітники Національної поліції отримують знання не тільки від теоретиків, але й від практиків одночасно.

Висновок. Отже, службова підготовка поліцейських є однією із головних причин успішного виконання завдань покладених на правоохоронців. Але задля успішної реалізації даної явища потрібно провести більш глибоке дослідження.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.03.2019).
2. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 26.01.2016 № 50 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16> (дата звернення: 20.03.2019).
3. Про затвердження Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції : наказ МВС України від 16.02.2016 № 105 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0576-16> (дата звернення: 20.03.2019).

Одержано 26.03.2019

УДК 351.74(477)

ВОЛОДИМИР ОЛЕКСАНДРОВИЧ КОПИЛОВ,

доцент, завідувач кафедри тактичної, спеціальної та фізичної підготовки факультету підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції України Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка (м. Сєвєродонецьк);

МАРИНА ОЛЕГІВНА ПОТОПА,

курсант Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка (м. Сєвєродонецьк)

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ КРАЇН ЄС

Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [2]. Як вбачається з наданого визначення, саме на органи

внутрішніх справ покладено одне із найважливіших завдань демократичної правової держави – захист прав і законних інтересів громадян, охорона встановленого правопорядку та законності, боротьба зі злочинністю та іншими правопорушеннями. Як наслідок, набуває важливості питання професійної підготовки та кваліфікації майбутнього поліцейського. У цьому питанні цікавим є досвід країн-членів Європейського Союзу (далі – ЄС). Перш за все, йдеться про найкращі світові моделі. Врахування досвіду провідних країн вкрай важливо в тих напрямках, де недостатнє власне правове та науково-методичне забезпечення.

Важливим аспектом під час формування готовності майбутніх поліцейських до професійної підготовки є високий рівень освіти, який курсанти отримують під час навчання у Вищих навчальних закладах (далі – ВНЗ). Система підготовки майбутніх працівників Національної поліції України являє собою їх безперервну підготовку й охоплює три етапи: довузівський, вузівський та післявузівський [9, с. 192].

1. Довузівський. На довузівському етапі відбувається правовиховна, правоосвітницька, профорієнтаційна підготовка. Даний етап характеризується обізнаністю учнів-потенційних поліцейських із професійною діяльністю правоохоронних органів. Правоосвітницька та правовиховна підготовка активно сприяє утвердженню високих моральних якостей майбутніх поліцейських, підвищенню рівня їх організованості та дисципліни, зміцненню почуття службового обов'язку та формуванню професійної культури [7, с. 22]. Профорієнтаційна підготовка регламентується, серед іншого, Конвенцією про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів № 142, ратифікована Україною 03.05.1979 р. (далі – Конвенція). Відповідно до ст. 3 Конвенції кожний член Організації поступово розширює свої системи професійної орієнтації і системи професійної інформації щодо зайнятості з метою забезпечення того, щоб всебічна інформація та якомога ширша орієнтація були доступні дітям, молодим людям і дорослим, враховуючи відповідні програми для осіб з фізичними й розумовими вадами [1]. З метою приведення національної системи до міжнародних стандартів у галузі профорієнтаційної підготовки Україна почала поступово впроваджувати відділи довузівської підготовки. Так, 14 грудня 2001 року розпочав свою діяльність відділ довузівської підготовки, профорієнтаційної роботи та сприяння працевлаштуванню випускників Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. За всіма кваліфікаційними рівнями проводиться навчання й в Луганському державному університеті внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка: довузівська підготовка, магістратура, ад'юнктура, система підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

2. Вузівський. Важливим фактором професіоналізму працівника поліції є отримання освіти у ВНЗ МВС України. У той же час, аналіз наукових досліджень свідчить про наявність проблем, які склалися у ВНЗ МВС України у процесі підготовки майбутніх правоохоронців. Головною проблемою є низький рівень фізичної підготовленості молоді, яка вступає до силових структур. Як наслідок – наявність труднощів при засвоєнні спеціальних та професійно-прикладних навиків [5, с. 43]. Не менш важливого значення у процесі забезпечення Національної поліції України професійними кадрами відіграє викладацький склад ВНЗ системи МВС. Слушною є пропозиція А. В. Волохова, який зазначає: «не секрет, що у вказаних закладах значну частину складають викладачі, які особисто не працювали у практичних підрозділах МВС і тому можуть надати знання лише з теоретичної точки зору. Тому необхідно, щоб викладачі системи МВС постійно підвищували свою кваліфікацію шляхом відрядження до практичних підрозділів поліції за своїм напрямком викладання. Це надасть можливість наблизити теоретичний матеріал до потреб практичної діяльності поліції» [3, с. 70]. Слід звернути увагу також на педагогічну практику системи професійної поліцейської освіти. В країнах ЄС навчальний процес майбутніх правоохоронців охоплює теоретичну (вивчення прикладних дисциплін та законодавства, етики, психології тощо) та тактичну підготовку (націлена на якісне виконання функціональних обов'язків: заходи самооборони та захисту, надання медичної допомоги, дії в спецопераціях тощо). Саме тактичній підготовці поліцейських приділяється більше часу. В Іспанії поліцейських готують на підставі політики, яка відповідає щоденним реаліям і потребам суспільства. Безпосередньо на рівні департаментів національної поліції функціонує децентралізована мережа, що має на меті інформування центрального апарату про потреби регіонів у кадрах та участі в складанні навчальних програм і їх реалізації на місцевих рівнях. Така підготовка називається «міждисциплінарна» і здійснюється при співробітництві з університетськими закладами, юридичними структурами, а також громадськими та приватними організаціями [4, с. 118].

3. *Післявузівський*. Паралельно з основними рівнями професійної підготовки поліцейських кадрів в багатьох країнах діє встановлена законодавством розгалужена багатoproфільна мережа додаткової або післядипломної освіти, тобто підвищення кваліфікації, спеціалізації, удосконалення та перепідготовки поліцейських кадрів, яка функціонує як на базі поліцейських навчальних закладів, так і у формі службової підготовки безпосередньо за місцем несення служби [6, с. 35]. Зокрема, в основу підготовки поліцейських кадрів Німеччини покладено принцип довічного найму. Службова діяльність і навчання співробітника планується і прямує в суто перспективному плані. При цьому передбачається постійне підвищення його кваліфікації [8]. Цікавим вбачається досвід Іспанії, де постійну роботу з підвищення кваліфікації поліцейських кадрів здійснюють два центри, розташовані в Мадриді: Центр актуалізації, спеціалізації та соціальних програм для просування по службі і Центр підвищення кваліфікації [6, с. 36].

Висновок. Підготовка фахівця для правоохоронних органів включає в себе довузівський, вузівський та післявузівський етапи, які у своїй єдності сприяють становленню Національної поліції з висококваліфікованими працівниками. В процесі реформування системи МВС України необхідно враховувати позитивний досвід країн ЄС у галузі освітньої підготовки кадрів поліції. Це забезпечить приведення процесу професійного навчання та підготовки кадрів поліції у відповідність до міжнародних стандартів та забезпечить перехід національної системи професійного навчання поліцейських в Україні на якісно новий рівень розвитку.

Список бібліографічних посилань

1. Конвенція про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів : від 23.06.1975 № 142 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_057 (дата звернення: 24.03.2019).
2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 24.03.2019).
3. Волохов А. В. Проблеми відбору та підготовки працівників поліції та шляхи їх вирішення // Особливості підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. матеріалів І міжнар наук.-прак. конф. (м. Харків, 20 трав. 2016 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2016. С. 68–70.
4. Горська М. О. Особливості професійного навчання поліцейських у сучасних умовах // Особливості підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. матеріалів І міжнар наук.-прак. конф. (м. Харків, 20 трав. 2016 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2016. С. 116–120.
5. Комзюк М. А., Кущенко В. О., Іншеков М. В. Проблеми та перспективи розвитку системи професійного відбору майбутніх поліцейських // Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 41–43.
6. Лошицький М. В. Використання зарубіжного досвіду як умова вдосконалення адміністративно-правового забезпечення професійної підготовки працівників міліції (поліції). *Юридична наука*. 2015. № 2. С. 34–42.
7. Лягута М. О. Підвищення рівня правової свідомості працівника Національної поліції як запорука ефективного проведення реформи органів МВС // Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 20–23.
8. Мартиненко О. Професиональное обучение полиции Германии (по материалам МВД Украины) // Права Людини в Україні. Інформаційний портал Харківської правозахисної групи : сайт. URL: <http://www.khpg.org/index.php?id=1399024677> (дата звернення: 24.03.2019).
9. Пасько О. М. Система підготовки майбутніх працівників для Національної поліції. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2016. Жовт. С. 191–194. URL: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2016/5/43.pdf> (дата звернення: 24.03.2019).

Одержано 26.03.2019